

Vårt datum: 2026-04-23

Ert datum: 2026-01-26

Vårt dnr: 33-146/2026

Er ref: KN2025/O1752

Yttrande

Fyll i namn och adress

Handläggare:

Lars Beckel

Remissvar angående hemställen om ändringar i strålskyddsförordningen (2018:506)

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 26 januari 2026 tagit emot ovanstående ärende för yttrande. Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) ser positivt på införandet av en referensnivå för radioaktiva ämnen i dricksvatten. Den föreslagna nivån på 1 millisievert per år (1 mSv/år) är också i linje med vad internationella organisationer såsom WHO och IAEA rekommenderar.

SGU ser dock ett stort behov av kompletterande styrmedel för att nå privata brunnägare som är den målgrupp som främst berörs av förändringen. Styrmedel kan t ex omfatta informationsinsatser, subventionerade mätningar samt ekonomiskt stöd för eventuella åtgärder.

Kunskapen om förekomsten och omfattningen av radioaktiva ämnen i dricksvatten från enskilda brunnar i Sverige är i dag otillräcklig. SSM:s bedömning av hur många som kan exponeras för en stråldos över 1 mSv per år kan därför vara underskattad. Den rikstäckande kartläggning som SGU genomförde i samarbete med SSM (dåvarande SSI) är mer än 20 år gammal och baseras på ett begränsat antal bergborrade brunnar.

En referensnivå, trots att den inte är bindande, syftar till att minska stråldoser från radioaktiva ämnen i dricksvatten. För att kunna rikta insatser, såsom informationskampanjer, till berörda målgrupper behöver centrala myndigheter (SSM, SGU och Livsmedelsverket) i ett första steg ta fram en mer aktuell och heltäckande problembild av radioaktiva ämnen i dricksvatten från privata brunnar. Detta kan t ex ske genom en ny nationell kartläggning eller i ett miljöövervakningsprogram. SGU kan stödja med information om förutsättningar i grundvatten och i mark. Ett sådant uppdrag kommer dock att kräva en utökad miljöövervakning som i sin tur behöver mer resurser. SGU ser också ett behov av en handlingsplan för det arbetet. En handlingsplan ska bland annat omfatta kartlägningsinsatser, informationskampanjer, myndighetssamverkan och eventuellt även teknikutveckling.

I övrigt har SGU inte några synpunkter på införandet av referensnivåer för andra befintliga exponeringssituationer.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Anette Madsen

I den slutliga handläggningen av ärendet har även enhetschef Kirlna Skeppström och jurist Gustav Svensson deltagit. Statsgeofysiker Lars Beckel har varit föredragande.

Anette Madsen

Lars Beckel